

FIȘA DISCIPLINEI**1. Date despre program**

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Ortodoxă
1.3 Departamentul	Teologie
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii/Calificarea	Teologie Ortodoxă Pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Bioetică creștină aplicată						
2.2 Titularul activităților de curs	-						
2.3 Titularul activităților de seminar	Dr. Cernat Petru						
2.4 Anul de studiu	III	2.5 Semestrul	II	2.6 Tipul de evaluare	EVP	2.7 Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	-	3.3. seminar/laborator	3
3.4 Total ore din planul de	42	din care: 3.5 curs	-	3.6. seminar/laborator	42
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, bibliografie și notițe					18
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					16
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					18
Tutoriat					4
Examinări					2
Alte activități.....					
3.7 Total ore studiu individual	58				
3.8 Total ore pe semestru	100				
3.9 Numărul de credite	4				

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Teologie Dogmatică și Teologie Morală
4.2 De competențe	Cunoașterea metodelor de cercetare în Teologia sistematică

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	x
---------------------------------------	---

5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului	<ul style="list-style-type: none">• 75% prezență la laboratoare.• Participare activă.• Consultarea bibliografiei recomandate.• Prezentarea orală a materialului bibliografic săptămânal.• Vizionarea materialului video săptămânal.
---	---

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none">• Cunoașterea elementară a problematicii bioetice.• Cunoașterea poziției teologie morale ortodoxe față de problemele bioetice dezbătute.• Identificarea provocărilor bioetice în contextul pastoral al parohiilor românești.• Familiarizarea cu limbajul tehnic folosit în contextul dezvoltării biotehnologiilor.• Metode de abordare a problemelor bioetice în context pastoral.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none">• Dezvoltarea capacității de comunicare și a asertivității.• Cultivarea capacităților creative, încurajarea gândirii analitice și sistematice.• Dezvoltarea abilităților de cooperare și muncă intelectuală în echipă

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general	Laboratorul propune familiarizarea cu cele mai importante teme ale bioeticii contemporane, prezentate din perspectiva provocărilor pastorale întâlnite în spațiul românesc.
7.2 Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să: <ul style="list-style-type: none">▪ Recunoască, interpreteze și evalueze la un nivel elementar, din punctul de vedere al teologiei morale ortodoxe, principalele probleme de bioetică identificabile în contextul parohial românesc.▪ Utilizeze corect conceptele care descriu principiile morale care interferează în analiza unui caz bioetic.

8. Conținut

8.1	Curs -		

Bibliografie -

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Ce este bioetica? Tehnologii biomedicale, noutate antropologică și perplexitate morală. Misiunea Bisericii în Bioetică	-Expunerea, - Dezbateră, - Conversația euristică, - Studiul de caz;	3 ore
2.	Perspectivă majore în bioetică: „calitatea vieții” și „sfințenia vieții”		3 ore
3.	Antropologia și etica suferinței		3 ore
4.	Taina Nunții și procreația în contextul cultural, social și politic contemporan		3 ore
5.	Planificarea familială, contracepția și avortul		3 ore
6.	Statutul embrionului uman și al celulelor pluripotente		3 ore
7.	Procreația asistată medical – inseminare artificială și fertilizare in vitro cu transfer de embrioni		3 ore
8.	Etica transplantului de țesuturi și organe		3 ore
9.	Etica stărilor terminale și redefinirea morții.		3 ore
10.	Sinuciderea asistată medical vs. Îngrijirea paliativă		3 ore
11.	Ideologia de gen și educația sexuală		3 ore
12.	Homosexualitatea – o maladie?		3 ore

13.	Politici de sănătate publică și etica vaccinării	3 ore
14.	Inginerie genetică și clonare umană	3 ore

Bibliografie

Săptămâna 1

Herman Tristram Engelhardt jr., „Dincolo de valori: o reconsiderare critică a bioeticii”, în: Mircea Gelu Buta (coord.), *Medicii și Biserica*, vol. 13 (*Influența valorilor creștine asupra bioeticii contemporane*), Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2015, pp. 21-30.

Herman Tristram Engelhardt jr., *Fundamentele bioeticii creștine: perspectiva ortodoxă*, prezentare de Sebastian Moldovan, traducere de Mihail Neamțu, Cezar Login și diac. Ioan I. Ică jr., Editura Deisis, Sibiu, 2005, pp. 254-314.

Maria Luisa Di Pietro, *Bioetica, educația și familia*, traducere de Gema Bacoanu și Iosif Agiurgioaei, Editura Sapiența, Iași, 2019, pp. 11-34.

Elio Sgreccia, Victor Tambone, *Manual de Bioetică*, Editura Arhiepiscopiei Romano- Catolice de București, 2001, pp. 3-19 și 34-52.

Sebastian Moldovan, *Eseuri de bioetică*, Editura Astra Museum, Sibiu, ²2013, pp. 5-26.

Recomandare film: <https://www.cinemagia.ro/filme/delivery-man-583515/>

Săptămâna 2

John Breck, *Darul sacru al vieții. Tratat de bioetică*, traducere și cuvânt înainte de PS Irineu Pop Bistrițeanul, Editura Patmos, Cluj-Napoca, ³2007, pp. 15-30 și 248-255.

Pr Juvenalie (Ionașcu), *Teroriștii uterului. Terorism științific și etica începuturilor vieții. Eseu de bioetică a gestației*, Editura Anastasia, București, 2002, pp. 126-160.

Sebastian Moldovan, *Eseuri de bioetică*, Editura Astra Museum, Sibiu, ²2013, pp. 27-47.

Recomandare film: <https://www.cinemagia.ro/filme/bicentennial-man-omul-bicentenar-1392/>

Săptămâna 3

Sf. Maxim Mărturisitorul, *Ambigua*, 8, traducere, introducere și note de Pr. Prof. Dumitru Stăniloae, EIBMBOR, București, 2006, pp. 149-154.

Sf. Maxim Mărturisitorul, *Răspunsuri către Talasie*, 61, (Filocalia, vol. III).

Sf. Varsanufie și Ioan, *Scrisori duhovnicești*, (Filocalia, vol. XI), răspunsurile 74, 78, 79, 127-

scolia, 148-149, 154, 212, 221, 384, 508, 510, 513-14, 518, 520-22, 525, 532, 534, 613, 645, 753, 765, 770, 784.

Sfântul Grigorie Palama, *Cuvânt despre iconomia cea după trup a Domnului*, în: MA 3/1990, pp. 29-40 (sau alte ediții).

Sf. Vasile cel Mare, *Regulile mari*, 55 (PSB 18, București, 1989, pp. 296-301).

J.C. Larchet, *Teologia bolii*, traducere de Pr. Prof. Vasile Mihoc, Editura „Oastea Domnului”, Sibiu, ²2005.

J.C. Larchet, *Creștinul în fața bolii, suferinței și morții*, traducere de Marinela Bojin, Editura Sophia, București, ²2015.

J.C. Larchet, *Dumnezeu nu vrea suferința omului*, traducere de Marinela Bojin, Editura Sophia, București, 2008.

Arhim. Emilianos Simonopetritul, *Așteptarea lui Dumnezeu. Despre boală, suferință și moarte*, traducere de Ierom. Agapie Corbu, Editura Sfântul Nectarie, Arad, 2019.

Pr. Liviu Petcu, *Hristos, prietenul nostru în suferință. Florilegiu patristic*, Editura Doxologia, Iași, 2012.

Recomandare film: <https://vezionline.net/capernaum-haos-si-speranta-2018.html>

Săptămâna 4

Molitfelnic (orice ediție), Slujba Cucuniei.

John și Lyn Breck, *Trepte pe calea vieții. O viziune ortodoxă asupra bioeticii*, traducere de Geanina Filimon, Editura Sophia, București, 2007, pp. 49-77.

Sebastian Moldovan, *Eseuri de bioetică*, Editura Astra Museum, Sibiu, ²2013, pp. 173-185.

Recomandare film: <https://vezionline.net/prayers-for-bobby-rugaciuni-pentru-bobby-2009.html>

Săptămâna 5

Sebastian Moldovan, *Eseuri de bioetică*, Editura Astra Museum, Sibiu, ²2013, pp. 186-199.

Pr. Josiah Trenham, *Căsătorie și feciorie în gândirea Sfântului Ioan Gură de Aur*, Editura Doxologia, Iași, 2016, pp. 252-275.

Anthony Stehlin, *Taina Căsătoriei și contracepția*, traducere de Dragoș Dâscă, Editura Doxologia, Iași, 2017.

Analiza documentului despre avort al BOR, care se găsește accesând adresa <http://patriarhia.ro/avortul-78.html>.

Recomandare film: <https://www.cinemagia.ro/filme/4-luni-3-saptamani-si-2-zile-18011/>

Săptămâna 6

Jean-Claude Larchet, *Etica procreației în învățătura Sfinților Părinți*, Editura Sophia, București, 2003, pp. 149-235.

Sebastian Moldovan, *Eseuri de bioetică*, Editura Astra Museum, Sibiu, ²2013, pp. 60-79.

Marie-Hélène Congourdeau, *Embrionul și sufletul lui la sfinții Părinți și în izvoarele filozofice și medicale grecești (secolele VI î.Hr. – V d.Hr.)*, traducere de Maria-Cornelia Ică jr., Editura Deisis, Sibiu, 2014, pp. 7-22.

Ioan-Lucian Radu, Magdalena Roxana Necula, Simona Irina Damian, „Poziția Bisericii Ortodoxe față de cercetările efectuate cu celule stem embrionare”, în: Mircea Gelu Buta (coord.), *Medicii și Biserica*, vol. XIII, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2015, pp. 381-394.

Mihail Adeodatus Ungureanu, „Problema infertilității din România și combaterea ei prin folosirea din ce în ce mai mult a tehnicii fertilizării in vitro”, în: Mircea Gelu Buta (coord.), *Medicii și Biserica*, vol. XV, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2017, pp. 459-480.

Recomandare film: <https://vezionline.net/gattaca-1997.html>

Săptămâna 7

John Breck, *Darul sacru al vieții. Tratat de bioetică*, traducere și cuvânt înainte de PS Irineu Pop Bistrițeanul, Editura Patmos, Cluj-Napoca, ³2007, pp. 212-242.

Sebastian Moldovan, *Eseuri de bioetică*, Editura Astra Museum, Sibiu, ²2013, pp. 80-91.

Sebastian Moldovan, „«Și care este copilul meu?» Opțiuni parentale în fertilizarea in vitro și relevanța lor pentru o etică a procreației”, în: *Revista Teologică*, 3/2019, pp. 144-165.

Florin Pușcaș, „Procreația clinic asistată în teologia diasporei ortodoxe”, în: *Revista Teologică*, VIII (80), 1/1998, pp. 73-104.

Beatrice Ioan, Cristina Gavrilovici, Vasile Astărăstoae, *Bioetica. Cazuri celebre*, Editura Junimea, Iași, 2005, pp. 59-72.

Recomandare film: <https://vezionline.net/my-sisters-keeper-viata-pentru-sora-mea-2009.html>

Săptămâna 8

Sebastian Moldovan, „Transplantul, o înrudire?“, în: Mircea Gelu Buta (coord.), *Medicii și Biserica*, vol. VII, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2009, pp. 108-128.

Sebastian Moldovan, *Eseuri de bioetică*, Editura Astra Museum, Sibiu, ²2013, pp. 92-105.

Stelian Tofană, „Transplantul de organe – în folosul umanității și împotriva omului? O perspectivă antropologică biblică“, în: Mircea Gelu Buta (coord.), *Medicii și Biserica*, vol. VII, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2009, pp. 134-152.

Beatrice Ioan, Cristina Gavrilovici, Vasile Astărăstoae, *Bioetica. Cazuri celebre*, Editura Junimea, Iași, 2005, pp. 73-87.

Georgios Mantzaridis, *Morala creștină*, traducere de Diac. Drd. Cornel Constantin Coman, Editura Bizantină, București, 2006, pp. 472-483.

Analiza documentului despre transplantul de organe al BOR, care se găsește accesând adresa <http://patriarhia.ro/transplantul-de-organe-1451.html>.

Recomandare film: <https://filmeonline-hd.com/film/repo-men-2010-online-subtitrat-in-romana/>

Săptămâna 9

Sebastian Moldovan, *Eseuri de bioetică*, Editura Astra Museum, Sibiu, ²2013, pp. 106-127.

Stelian Tofană, „Moartea publică a lui Iisus – un mesaj pentru societatea contemporană“, în: Mircea Gelu Buta (coord.), *Medicii și Biserica*, vol. XII, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2014, pp. 79-93.

Georgios Mantzaridis, *Morala creștină*, traducere de Diac. Drd. Cornel Constantin Coman, Editura Bizantină, București, 2006, pp. 500-513.

Jean-Claude Larchet, *Sfârșit creștinesc vieții noastre, fără durere, neînfruntat, în pace...*, traducere de Marinela Bojin, Editura Basilica, București, 2012.

Nicolae D. Necula, *Atitudinea Bisericii Ortodoxe față de incinerare*, Editura Basilica, București, 2013.

John Breck, *Darul sacru al vieții. Tratat de bioetică*, traducere și cuvânt înainte de PS Irineu Pop

Bistrițeanul, Editura Patmos, Cluj-Napoca, ³2007, pp. 243-293.

Recomandare film: <https://vezionline.net/me-before-you-inainte-sa-te-cunosc-2016.html>

Săptămâna 10

Georgios Mantzaridis, *Morala creștină*, traducere de Diac. Drd. Cornel Constantin Coman, Editura Bizantină, București, 2006, pp. 514-520.

Liliana Buta, „Îngrijirile paliative, parte integrantă a serviciilor de sănătate”, în: Mircea Gelu Buta (coord.), *Medicii și Biserica*, vol. VI, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2008, pp. 183-190.

Teofil Tia, „Consilierea pastoral-duhovnicească a familiei (aparținătorilor) bolnavului terminal”, în: Mircea Gelu Buta (coord.), *Medicii și Biserica*, vol. XII, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2014, pp. 337-354.

Maria Aluaș, „Mizele conceptuale și etice ale medicalizării sfârșitului vieții”, în: Mircea Gelu Buta (coord.), *Medicii și Biserica*, vol. XII, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2014, pp. 433-448.

Liviu Petcu și Gabriel Roman, „De-aș fi găsit un lepros să-i dau trupul meu...Practici patericale privind slujirea bolnavilor”, în: Mircea Gelu Buta (coord.), *Medicii și Biserica*, vol. XVI, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2018, pp. 313-337.

Analiza documentului despre eutanasiu al BOR, care se găsește accesând adresa <http://patriarhia.ro/eutanasia-445.html>.

Recomandare film: <https://vezionline.net/million-dollar-baby-o-fata-de-milioane-2004.html>

Săptămâna 11

Gabriele Kuby, *Revoluția sexuală globală. Distrugerea libertății în numele libertății*, traducere de Monica Stinghe, Editura Sapienția, Iași, ²2019, pp. 175-196 și 339-389.

Nicolae Miu, Bianca Simionescu, Irina Pop, „Educația sexuală a adolescenților”, în: Mircea Gelu Buta (coord.), *Medicii și Biserica*, vol. XV, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2017, pp. 381-390.

Sebastian Moldovan, *Eseuri de bioetică*, Editura Astra Museum, Sibiu, ²2013, pp. 210-233.

Pr. Jean Boboc, *Transumanismul decriptat: metamorfoza navei lui Tezeu*, traducere din lb. franceză de Manuel Valeriu, Editura Doxologia, Iași, 2020, pp. 226-241.

Recomandare film: <https://vezionline.net/the-danish-girl-daneza-2015.html>

Săptămâna 12

Thomas Hopko, *Homosexualitatea: o abordare ortodoxă*, Ed. Theosis, Oradea, 2009.

John Breck, *Darul sacru al vieții. Tratat de bioetică*, traducere și cuvânt înainte de PS Irineu Pop Bistrițeanul, Editura Patmos, Cluj-Napoca, 2007, pp. 136-155.

Stelian Tofană, „Homosexualitatea: ce ne spune Biblia?“, în: Mircea Gelu Buta (coord.), *Medicii și Biserica*, vol. XIII, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2015, pp. 407-428.

Recomandare film: <https://filmehd.se/the-normal-heart-o-inima-normala-2014-filme-online.html>

Săptămâna 13

C. Vlădescu et. al, *Sănătate publică și management sanitar*, Editura Cartea Universitară, București, 2004.

Comisia Patriarhală pentru Problemele Familiei și Ocrotirea Maternității și Copilăriei a Bisericii Ortodoxe Ruse, „Despre drepturile părinților referitoare la îngrijirea sănătății copilului și la imunoprofilaxie (2019)“, în: *Revista Teologică*, 3/2019, pp. 275-277.

Recomandare film: <https://vezionline.net/contagion-pericol-nevazut-2011.html>

Săptămâna 14

Clonarea umană între mit și realitate – o evaluare ortodoxă, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2004.

Vittorio Possenti, *Revoluția biopolitică. Alianța nefastă dintre materialism și tehnică*, traducere de Silvia Zamfir, Editura Sapienția, Iași, 2020, pp. 117-145.

Recomandare film: <https://vezionline.net/transcendence-viata-dupa-moarte-2014.html>

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Studentii sunt pregătiți pentru abordarea unui subiect interdisciplinar, care necesită efort intelectual și duhovnicesc; ei sunt pregătiți de a contextualiza provocările biotehnologiilor și de a măsura impactul lor în comunitatea parohială din care fac parte.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	-	-	-
10.5 Seminar/Laborator	-Participare activă la dezbateri; -Parcurgerea materialului bibliografic săptămânal.	-Înregistrarea prezențelor	50%
		-Prezentare lucrare de laborator	
		-Test docimologic (săptămâna 14)	50%
10.6 Standard minim de performanță 50% rezultat după însumarea punctajelor ponderate conform pct.10.3.			

Data completării

01.10.2021

Semnătura titular de curs

Semnătura titular de laborator

Dr. Cernat Petru

Data avizării în Departament

05.10.2021

Semnătura Director Departament